

Latvijas bibliotekāru 11. novadpētniecības konference
“Vai Rīga jau gatava?”

Bibliotēkas un pilsētas vēstures
lappuses pāršķirstot –
RCB simtgades grāmatas prezentācija

Dzidra Šmita, RCB direktore
Rīga, 2007.gada 26. septembris

Rīgas Centrālās bibliotēkas SIMTGADES grāmata

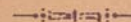

Nolikumi

par

Rīgas pilsētas bezmaksas lasīšanas un bibliotēkas lasītāju,

apstiprināti pilsētas valdē 21. augustā 1906. gadā.

§ 1. Lasītava un ar viņu ievienotā bibliotēka ir atvērta darba-deenās no pulkšt. 6.-9 vakarā, sveht-deenās pehgpufdecanām no pulkšt. 1—5.

Pavīsam slehgta ir:

- Jaunā gabā,
- Luhbfamā deenā,
- Deelā Peeltdeenā,
- Pīrmōs Deeldeenas svehtlōds,
- Debesbrauffschanas deenā,
- Pīrmōs un Otrōs Vasaras-svehtlōds,
- Jānu-deenā un
- 24. un 25. dežembri.

§ 2. Lasītava ir pee-ejama ikkuram, ne jaunakam par 16 gadeem, kas veen til netrauzd zitu lasītāju.

Peebsehrushees un netihvi gehrbushees bibliotēkā un lasītarā pavīsam neteel celaiisti. Pihpet un stipri runat te ir aifseegts.

§ 3. Lasītarā dabujamās:

- 1) avīfes un ne-eesceeti laikraifsti (schurnali),

ISBN 9984-9504-3-3

9 789984 950433 >

Rīgas pilsētas 1. bibliotēka 1906 - 1944

Rīgas 1. bibliotēkas priekšvēsture

Рижское Городское Управу
№ 1652 от 17-го ноября 1905 г.

15

Къ Главному
Управу

17-го ноября 1905 г. года Городская Управу поручила инспектору
титулярному, възвѣсивъ за даною оцѣнку въ 1. Рижск. городской на-
родной библиотеки и изучивши оцѣнку упр. предвѣдѣнъ въ распоря-
женіи М. П. (5000 р.), и сообщивъ Управу о своемъ предположеніи по
данной предвѣдѣ.

По приложенному инспектору титулярному въ сообщеніи
по сему вопросу отъ городской библиотеки М. П. и вы-
сказавши Душой въ комиссію по веденію прощан-
на для заведенія городского народного дома — инспекторъ
— Кіево, К. П. Пирс и К. В. Келлеръ.

Въ сообщеніи отъ инспектора М. П. оцѣнка, что инспекторъ
оцѣнку его не удовлетворилъ, решение въ Управу.

Поэтому инспектору титулярному и инспектору оцѣнку на раз-
смотрѣніе и решение съущее:

1.

17-го ноября 1905 г. года отъ Душой оцѣнку упр. предвѣдѣ
народной библиотеки и изучивши оцѣнку упр. предвѣдѣнъ
М. П.

Кіево предвѣдѣ инспектору упр. предвѣдѣнъ и отъ
Жанно упр. предвѣдѣнъ, по сообщенію сообщивши,
Пирс Виссими М. П. оцѣнку отъ упр. предвѣдѣ.

17-го ноября 1905 г. года, по оцѣнку, приносимая народнымъ библио-
текамъ въ Россіи была советомъ инспектору, благодаря ад-
министративнымъ мерамъ. Русская народная библиотека
не могла бы пользоваться всеми выгодами, дозволенными
имъ вообще закономъ; существовала бы особая система пред-
ставленія для употребленія въ русскихъ народныхъ библио-

№ 167

Pirmais nolikums latviešu, krievu un vācu valodās

Nolikumi

par

Rīgas pilsetas pašvaldības lasītavas un bibliotēkas iekāršanu,

apstiprināti pilsetas valdē 21. augustā 1906. gadā.

§ 1. Lasītava un ar viņu jāveenotā bibliotēka ir atvehrta darba-deenās no pulkst. 6—9 vakarā, sveht-deenās pehzpusdeenām no pulkst. 1—5.

Pavisam slehgta ir:

Jauņa gadā,

Luhbsamā deenā,

Leelā Peektdeenā,

Pirmās Leeldeenās svehtlōs,

Debesbraukšanas deenā,

Pirmās un Otrās Vasaras-svehtlōs,

Jānu-deenā un

24. un 25. dezembri.

§ 2. Lasītava ir pee-ejama ikkuram, ne jaunakam par 16 gadeem, kas ween til netrauzē zitu lasitaju.

Peedschruščees un netihri gehrbušchees bibliotēkā un lasitavā pavisam neteel celaišti. Pihpet un stipri runat te ir aistlegtš.

§ 3. Lasitavā dabujamaš:

1) awiseš un ne-eseeti laikrausti (schurnali),

Pirmais nolikums latviešu, krievu un vācu valodās

Правила

для

Рижской горѣдской публичной Читальни-Библиотеки,

утвержденныя Городскою Управою 21-го Августа 1906 г.

§ 1. Читальня и соединенная съ нею библиотека открыты: по буднямъ отъ 6—9 часовъ вечера, по воскресеньямъ отъ 1—5 часовъ пополудни.

Въ слѣдующіе дни читальня-библиотека бываетъ закрыта:

- въ день Новаго Года,
- „ „ Покаянія и молитвы,
- „ пятницу Страстной недѣли,
- „ I день Пасхи,
- „ день Вознесенія Господня,
- „ I и II день Св. Троицы,
- „ Ивановъ день,
- 24 и 25 декабря.

§ 2. Бесплатное пользованіе **читальнею** предоставляется всѣмъ лицамъ, достигшимъ 16-лѣтняго возраста и не мѣшающимъ другимъ при пользованіи читальнею. Пьяныя и неопрятно одѣтыя лица въ читальню-библиотеку не допускаются. Воспрещается тамъ курить и громко разговаривать.

§ 3. Въ читальнѣ можно пользоваться:

- 1) газетами и непереплетенными журналами читальни,
- 2) книгами и переплетенными журналами библиотеки.

Pirmais nolikums latviešu, krievu un vācu valodās

Benutzungsordnung

für die

Rigasche städtische Lesehalle und öffentliche Bibliothek,

bestätigt vom Stadttamt am 21. August 1906.

§ 1. Die Lesehalle und die mit ihr verbundene Bibliothek sind geöffnet: an den Wochentagen abends von 6—9 Uhr, an den Sonntagen nachmittags von 1—5 Uhr.

An folgenden Tagen sind sie geschlossen:

- am Neujahrstag,
- „ Bußtag,
- „ Charfreitag,
- „ I. Osterfeiertag,
- „ Tage Christi Himmelfahrt,
- „ I. und II. Pfingstfeiertag,
- „ Johannistag,
- „ 24. und 25. Dezember.

§ 2. Der Zutritt zur Lesehalle steht unentgeltlich jeder Person frei, die mindestens 16 Jahre alt ist und das Recht der übrigen Besuchenden auf ungestörte Benutzung derselben nicht beeinträchtigt.

Betrunkene und unsauber gekleidete Personen werden in die Bibliothek und Lesehalle nicht zugelassen. Rauchen und lautes Sprechen daselbst ist verboten.

Rīkojums par direktora Jāņa Jaunzema (Apsīšu Jēkaba) iecelšanu amatā

Рига, Городская Управа

1 -го Июня 1906 г.

1123

Слушали протоколъ Коммисіи по устройству
Городской публичной читальни- библиотеки отъ 30
Мая 1906 г. за № 5 объ утверждени въ должностяхъ
библіотекаря читальни- библиотеки - Иоганна Яун-
земъ, помощника бібліотекаря - Феодора Шиллеръ и
библіотечнаго служителя - Фридриха Фельдманъ.

Городской Голова заявилъ, что онъ опредѣляетъ
къ должностямъ: бібліотекаря- съ 1 Августа 1906 г
Иоганна Яунземъ, помощника бібліотекаря - Феодо-
ра Шиллеръ, и бібліотечнаго служителя- Фридриха
Фельдманъ, послѣднихъ двухъ съ 1 Іюня 1906 г., а
всѣхъ пона Городскаго на мѣсто.

Постановили: о такомъ распоряженіи Го-
родскаго Головы увѣдомить Лифляндскаго Гу-
бернатора, Коммисію по устройству Город-
ской публичной читальни- библиотеки и гос-
подъ Яунземъ, Шиллеръ и Фельдманъ.

Вѣрно. Городской Секретарь: *И. Карулис*

Rīgas pilsētas masu bibliotēkas 1944 - 1980

**RUŅĀ KOMJAUNATNE
J — KOMSOMOL!**

JAUNIEŠU DIENASGRAMĀTAM

ИВ ЛЕВНИКОВ СОВРЕМНИКОВ

A display of various booklets and pamphlets on shelves. Some titles and text are visible:

- Top left: "Mēs, mūsdienas, dzīvojam..."
- Top middle: "Kamēr esmu dzīvs..."
- Top right: "Mēs esam..."
- Middle left: "Mēs esam..."
- Middle middle: "Mēs esam..."
- Middle right: "Mēs esam..."
- Bottom left: "Mēs esam..."
- Bottom middle: "Mēs esam..."
- Bottom right: "Mēs esam..."

DAILĪTĒR...

Нем piemēri no komunistiem

БЕРИ С КОММУНИСТОВ ПРИМЕР

Leonids Brezņevs

История
Космополитизма
и космополитов
в СССР
и в мире
в годы
развития
международных
связей
и культурного
обмена
в годы
развития
международных
связей
и культурного
обмена

Парти
рядовой

УМ,
ЧЕСТЬ
И СОВЕСТЬ
НАШЕЙ
ЭПОХИ

АВТОРИТЕТ
ПОЛИТА

УМ,
ЧЕСТЬ
И СОВЕСТЬ
НАШЕЙ
ЭПОХИ

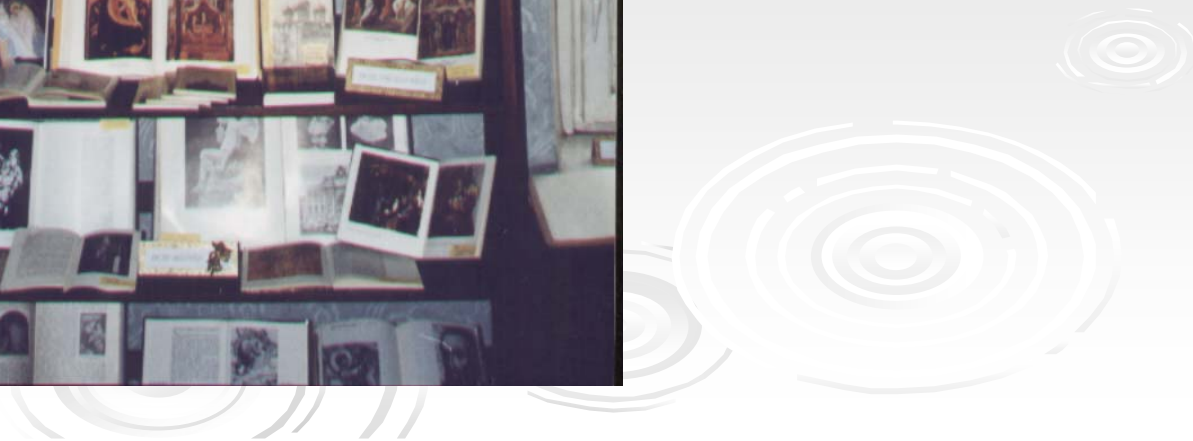
Rīgas Centrālā bibliotēka “attīstīta sociālisma” pēdējos desmit gados un laikmeta griežos

ГОВЕТСКИЕ ТРАДИЦИИ

PAĢOMJU TRADĪCIJAS

*Говетские традиции
Латвийской Республики*

*Современные традиции
Латвийской Республики*

*Традиции
Латвийской Республики*

*Очерк традиций
Латвийской Республики*

*Современные традиции
Латвийской Республики*

*Традиции латвийской кухни
Латвийской Республики*

РЕВОЛЮЦИЕЙ ОДЕРЖИМЫЕ

КАРТА СОВЕТСКОГО
РЕВОЛЮЦИОННОГО
ДВИЖЕНИЯ

ЖЕНЩИНЫ
В РЕВОЛЮЦИИ

РЕВОЛЮЦИОННОЕ
ДВИЖЕНИЕ

ЖЕНЩИНЫ
В РЕВОЛЮЦИИ

EMERGENCY	
DEPARTMENT	PHONE
ADMIN. SERV.	505-255-1111
ACCOUNTING	505-255-1112
BUSINESS	505-255-1113
DEVELOPMENT	505-255-1114
MARKETING	505-255-1115
OPERATIONS	505-255-1116
PLANNING	505-255-1117
RESEARCH	505-255-1118
TRAINING	505-255-1119
GENERAL	505-255-1120

Bibliotēkas, kas reiz bija...

Rīgas pilsētas Centrālā bērnu bibliotēka. Ģertrūdes iela 28

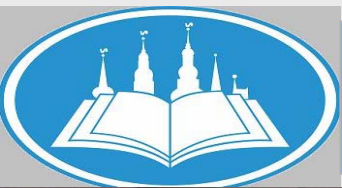
Bibliotekāre Līdija Kovalova 1989. g. stāsta par grāmatu izveidi

TV „Baltās ābeles” ieraksts A.Čaka ielā 105, 1982. gadā. Vada Jūzepe Osmaniņa

Šķiroties no 34. bibliotēkas telpām A. Čaka ielā 105

Rīgas 34. bērnu un jaunatnes bibliotēka. Aleksandra Čaka
iela 105

10. Rīgas pilsētas bibliotēka. Aleksandra Čaka iela 30

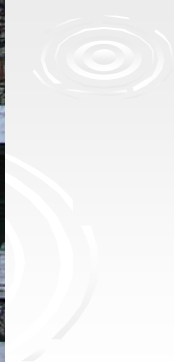
Rīgas pilsētas 42. bērnu bibliotēka, Mednieku iela 6

Rīgas 22 bibliotēka. Brīvības gatve 283

Rīgas pilsētas 39. bērnu bibliotēka. Pudiķu iela 6

Rīgas pilsētas 40. bibliotēka. Rumbulas iela 16

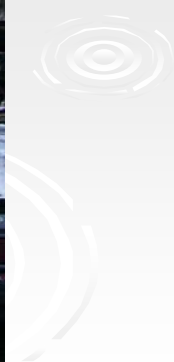
Rīgas pilsētas 40. bibliotēka. Kaibalas iela 24b

Rīgas 25. bibliotēka, PSRS tautu literatūras bibliotēka.
Jūrmalas gatve 32a

Simtgades bibliotekāri

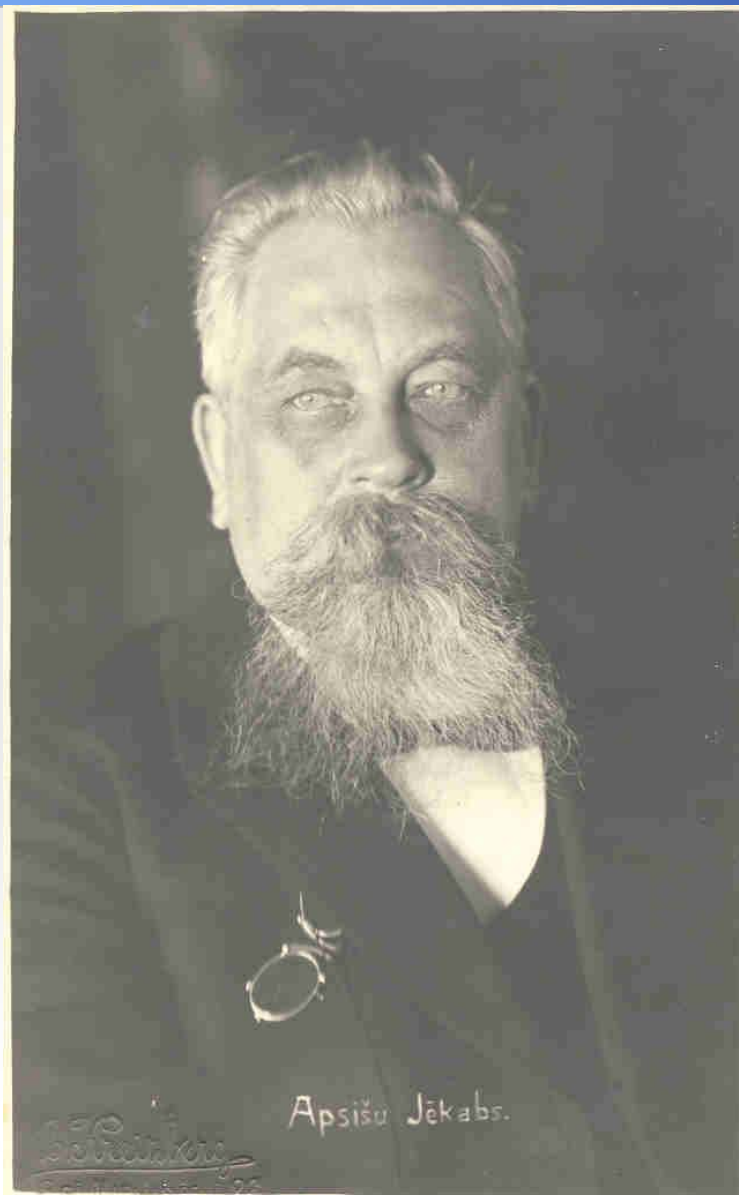

Simts gadi – vienpadsmit direktori

- Jānis Jaunzemis (Apsīšu Jēkabs) (1906-1907)
- Matīss Siliņš (1907 – 1920)
- Kārlis Mauriņš (1920 – 1921)
- Jānis Raudiņš (1922 – 1923)
- Aleksandrs Vēbers (1923 – 1951)
- Alma Drille (1951 – 1955)
- Antonija Dārzniece (1955 – 1960)
- Anda Slapiņa (1960 – 1986)
- Elza Čausovska (1986 – 1993)
- Aivars Beika (1993 – 2002)
- Dzidra Šmita (2001)

Jānis Jaunzemis (Apsīšu Jēkabs)

Matīss Siliņš

Aleksandrs Boriss Johans Vēbers

Anda Slapiņa

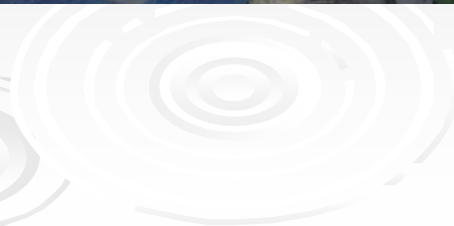
Elza Čausovska

Aivars Beika

Uz otrās simtgades sliekšņa

Rīgas Centrālā bibliotēka Brīvības ielā 49/53

RCB Pieaugušo literatūras nodaļa pēc rekonstrukcijas 2003.gadā

RCB Bērnu literatūras nodaļa pēc rekonstrukcijas 2003.gadā

RCB Bibliotēku dienesta Metodiskā nodaļa

1999 gadā izveidota RCB Automatizācijas nodaļa

2002.gadā tika izveidota RCB Projektu vadības nodaļa

2004.gadā izveidota RCB Publicitātes nodaļa

RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļa pēc renovācijas 2005.gadā

RCB Repozitārijs pēc renovācijas 2005.gadā

Tālākizglītības pasākumi RCB un Flāmu publisko bibliotēku centra kopprojekta ietvaros (2002.-2005)

2004.gadā iznāk pirmā „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata”

Lietotāju atzinība RCB darbam akcijā: „Uzslavē labu servisu” (2005.gads)

Mācību braucienos uz Latvijas publiskajām bibliotēkām

Tiek uzsākta lietotāju automatizēta apkalpošana (17.08.2005.)

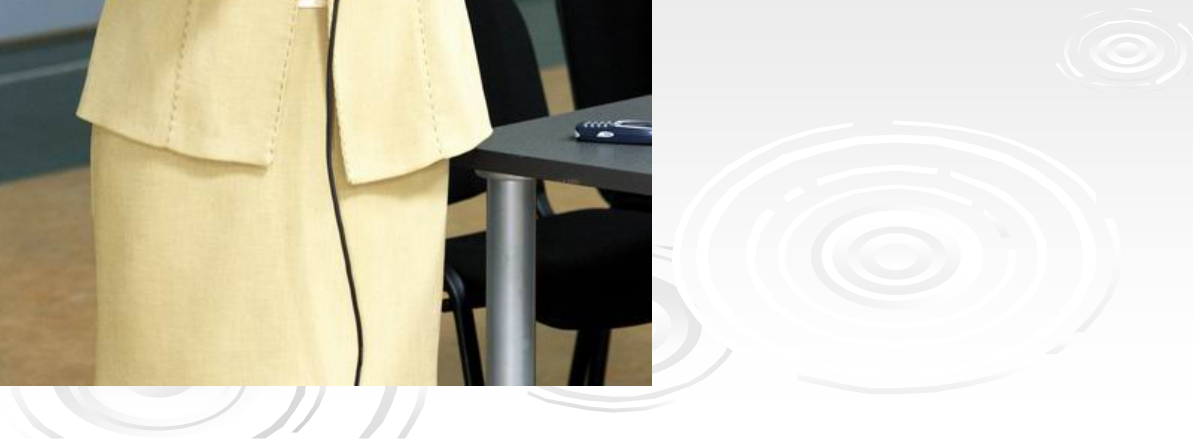

IFLA Metropoļu bibliotēku sekcijas konferencē Rīgā (11.-16.09.2005.)

IFLA Metropoļu bibliotēku sekcijas konferencē Rīgā (11.-16.09.2005.)

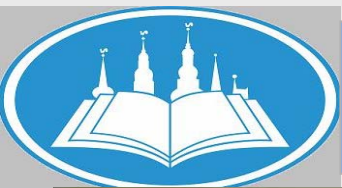

RCB speciālistu sagatavota izstāde „Rīgas gadsimtu silueti” Viļņas apgabala bibliotēkā (18.11.2005.)

RCB direktore saņem bibliotēkas akreditācijas apliecību (20.12.2005.)

Akreditācijas apliecība Rīgas Centrālajai bibliotēkai

LATVIJAS REPUBLIKAS KULTŪRAS MINISTRIJA

BIBLIOTĒKAS AKREDITĀCIJAS APLIECĪBA

Nr. 14

Izsniegta

Rīgas Centrālajai bibliotēkai

(bibliotēkas nosaukums)

Brīvības iela 49/53, Rīga, LV-1010,

(adrese)

kurai akreditācijā piešķirts
reģiona galvenās bibliotēkas statuss.

Rīga, 2005. gada 13. decembrī

(izsniegšanas vieta un datums)

Kultūras ministre

Helēna Demakova

Paldies!

Dzidra Šmita,
Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore,
dzidrasm@rcb.lv

